

Projekt Koncept koordinace a realizace přeshraniční spolupráce zdravotnických záchranných služeb.

Dne 1.7. 2016 – 30.6. 2019 byl řešen mezinárodní projekt *Koncept koordinace a realizace přeshraniční spolupráce zdravotnických záchranných služeb*, který měl a nadále má významný dopad jak pro obyvatelstvo česko-bavorského pohraničí, tak všech osob, které se v této oblasti rekreují, pracují či jen touto oblastí projíždí. Projekt č. 30 byl realizován v rámci Programu přeshraniční spolupráce Česká republika - Svobodný stát Bavorsko, cíl EÚS (Evropská územní spolupráce) 2014 – 2020.

Základní myšlenkou projektu je dosažení trvalé spolupráce záchranných zdravotnických služeb Bavorska a Plzeňského, Karlovarského a Jihočeského kraje při vytváření podmínek pro rychlou, kvalitní, efektivní a legislativě odpovídající přeshraniční zdravotnickou pomoc urgentně nemocným osobám a to jak v individuálních, tak i v hromadných případech. Přes to, že ČR a Bavorsko má již více než 25 let otevřené hranice a oboustranná spolupráce založená na příslušné legislativě probíhá v jiných oborech již roky, otázka spolupráce příhraničních záchranných zdravotnických služeb není doposud uspokojivě vyřešena. K řešení právě tohoto problému přispěl zmiňovaný projekt, na jehož přípravě se dlouhodobě spolupracovalo.

První myšlenky vznikly na 1. Německo-české akademii o záchranné službě, která se konala v Regensburgu 17. - 18. 11. 2011 a od té doby se jednak diskutovaly různé aspekty budoucího společného projektu a jednak se intenzivně hledaly zdroje jeho financování. Postupně také vykrystalizovali klíčoví partneři budoucího projektu, a to Bavorský červený kříž, Zdravotnická záchranná služba Plzeňského kraje (ZZSPK), Fakulta zdravotnických studií Západočeské univerzity (FZS PK) a Technická vysoká škola v Deggendorfu. Během r. 2015, kdy již bylo známo, že bude vyhlášena výzva k podávání projektů v rámci EÚS – Česká republika – Svobodný stát Bavorsko, se definitivně rozeběhly přípravné práce na projektu. Koordinátorem přípravy celého projektu se stala Fakulta zdravotnických studií ZČU, která v rámci řešení projektu také koordinovala aktivity české strany a zároveň garantovala plnění vybraných klíčových aktivit.

Klíčovým subjektem za českou stranu je ale samozřejmě Zdravotnická záchranná služba Plzeňského kraje, která byla hlavním partnerem Bavorského červeného kříže. V rámci projektu se řešilo celkem 9 pracovních balíčků, které směřovaly k dosažení hlavního cíle, kterým je dosažení rutinní přeshraniční spolupráce, transfer vědomostí, odstraňování jazykové bariéry a společná příprava strategií pro vytvoření a běh moderní a potřeby obyvatelstva maximálně respektující záchranné služby.

K významným dílčím cílům projektu pak patřilo:

- Analýza konkrétních překážek a následné zpracování návrhů jejich odstraňování v oblastech legislativy, práva, technického vybavení, komunikace a logistiky.
- Vytvoření koordinačního a kompetenčního centra ve Furth im Wald, které dlouhodobě koordinuje česko-bavorskou spolupráci při řešení cílů, tedy nejen v rámci projektu. Zde se budou shromažďovat a ve spolupráci s partnery analyzovat veškerá data potřebná k řešení cílů a odtud odkud pak půjdou konkrétní návrhy příslušným legislativním a vládním strukturám.
- Vzdělávání a další vzdělávání studentů na univerzitách, studentů odborných škol a zaměstnanců zúčastněných záchranných složek, zahrnujících i výměnné odborné stáže, přispělo vysokou měrou ke zlepšení spolupráce, ale také ke zvýšení kvalifikací a zlepšení komunikace v rozdílných jazycích.
- Praktickým a pro účely dosažení cílů projektu nezbytným prostředkem přípravy všech složek záchranných systémů jsou cvičení událostí s výskytem zraněných či zdravotně postižených osob a to včetně mimořádných událostí s hromadným výskytem zraněných, na kterých se nejlépe ukázala jak potřeba vzájemné spolupráce, tak i problémy s tím spojené. Taková cvičení umožnila zajistit teoretický i praktický trénink a tím i maximální připravenost záchranářů pro možné reálné situace. Proto byla do projektu naplánována právě tato činnost, která se zároveň stala podstatným zdrojem informací pro analytické cíle projektu. Součástí projektu tedy byla jak operativní tak i taktická cvičení s tím, že tíhu jejich organizace nesla hlavně ZZSPK, která disponuje dlouholetými zkušenostmi, školenými silami i kvalitními prostředky, které jsou pro potřeby cvičení zcela nezbytné. Operativní cvičení se liší od taktického cvičení tím, že se mimořádné situace nacvičují teoreticky. Cvičení probíhají v učebnách, kde se za přítomnosti zkušených profesionálů nacvičují a analyzují postupy při řešení situací, které již dříve nastaly, či jsou jen hypotetické. V rámci těchto cvičení se řeší hlavně taktika a strategie řízení potřeb zdrojů a prostředků. Tato cvičení slouží také jako příprava na taktická cvičení a samozřejmě jsou i cenným zdrojem informací pro analytickou část projektu.
- Tato teoretická cvičení však nemohou nahradit taktická, tedy reálná cvičení, která prověřují funkčnost všech složek v praxi. V rámci projektu bylo naplánováno uspořádání dvou velkých taktických mezinárodních cvičení, jedno na české straně na parkovací ploše u Rozvadova a jedno na bavorské straně ve vojenském prostoru v blízkosti města Cham. Na rozdíl od operativního cvičení probíhá taktické v terénu za použití reálných osob, prostředků a zdrojů. Tématem cvičení může být např. hromadné postižení zdraví při neštěstí či katastrofě (např. srážky vlaků, výbuch plynu ve velkém bytovém domě, pád letadla), teroristickém útoku, při akutně vzniklé rozsáhlé epidemii nebo zdravotnické zabezpečení v rámci migrační krize atd. Tématem cvičení u Rozvadova byl náraz nákladního automobilu, jehož řidič dostal infarkt, do shromáždění cca 250 osob a několika stojících automobilů. Hlavním realizátorem cvičení byla ZZSPK za spolupráce všech složek integrovaného záchranného systému a všech realizátorů projektu. Tématem cvičení na bavorské straně byla srážka dvou letadel s následnou kontaminací cca 100 osob toxickými látkami v kombinaci se škálou zranění.

Hlavním realizátorem cvičení byl Bavorský červený kříž opět ve spolupráci s ostatními řešiteli projektu.

Zdravotnické záchranné služby v příhraničních oblastech nedisponují takovou taktickou silou jako v centrech (např. Deggendorf či Plzeň) a tak využití přeshraniční spolupráce při těchto zásazích je takřka nezbytné. Taktická cvičení se záchrannými složkami sousedního státu pomáhají odstranit nedostatky v komunikaci, pochopit postupy zahraniční záchranné složky a seznámit se s jejími možnostmi a materiálním vybavením. Dalším, velmi významným cílem taktických cvičení bylo získání cenných informací pro analytickou část projektu.

- Fakulta zdravotnických studií ZČU zajišťovala vzdělávací a výzkumné stránky projektu, které mají sloužit k dlouhodobé udržitelnosti cílů projektu. FZS také zajišťovala pořádání seminářů, školení a tréninků, které podporovaly či navazovaly na další aktivity projektu. Vzdělávací akce byly zaměřené na vzájemné vzdělávání a sdílení zkušeností v různých oblastech zdravotnické, záchranné, legislativní a operativní problematiky.
- Zkušenosti a vědomosti takto získané pak budou transferovány do systematického vzdělávacího procesu studentů záchranných služeb či zaměstnanců záchranných služeb, což významně přispěje ke zkvalitnění a dlouhodobé udržitelnosti vzájemné přeshraniční spolupráce zdravotnických záchranných služeb.
- FZS zajišťovala také výměnné stáže studentů. Frekventanti výměnných stáží byli před absolvováním stáže instruováni o programu, náplni a specifických stáží u partnerů. Součástí školení stážistů bylo také absolvování tréninkových dní ve středisku Svět záchranných služeb Karlovy Vary. Vzhledem k obecné potřebě znalosti jazyka druhé strany, tak i k plánované potřebě vybavit centrální operační střediska v Plzni a na bavorské straně záchranní školenými pro práci v cizím jazyce, byla jak pro záchranné, tak pro studenty, kteří se zúčastnili stáží, zajišťována jazyková příprava.
- V rámci projektu byl na FZS instalován simulátor sanitního vozu, který je do detailu identický s vybavením a kompozicí moderní reálné sanitky. Využití simulátoru při výuce významně zkvalitní a zefektivní přípravu záchranných služeb. Simulátor je určen pro vzdělávání a trénink nejen studentů ale též záchranných služeb obou zúčastněných stran. Cenná data, získaná při všech aktivitách projektu pak budou Fakultou zdravotnických studií i Technickou univerzitou v Deggendorfu v rámci jejich výzkumu dále zpracována a analyzována za účelem dalšího zefektivnění činnosti vlastních záchranných služeb tak i vzdělávacího procesu potřebného pro tuto oblast. Výzkumná část projektu byla oběma stranami od počátku v projektu významně akcentována právě pro zásadní přínos v rámci dlouhodobé udržitelnosti a hlavně rozvoje a zkvalitňování činnosti spolupracujících záchranných služeb.
- Posledním, ale rozhodně významným a důležitým přínosem projektu je to, že slouží jako pilot, od kterého se dále odvíjí spolupráce záchranných služeb i v jiných příhraničních oblastech, z čehož v konečném důsledku budou

trvale profitovat obyvatelé obou stran hranic, což bylo hlavním smyslem projektu.